

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1991

1. Συνεχίσθηκε ή μικροφωτογράφιση έγγραφων που βρίσκονται σέ ξένα κρατικά άρχεϊα και άφοροϋν τήν έλληνική ιστορία τοϋ 19ου και τοϋ 20ου αϊώνα. Παραλήφθησαν άπό τά άρχεϊα τοϋ Ύπουργείου τών Έξωτερικών τής Γαλλίας (Quai d'Orsay) μικροταινίες 119 τόμων/φακέλων έγγραφων, οί όποιοι ύπάγονται στήν άρχεϊακή σειρά Correspondance Politique - Turquie και άποτελοϋν άλληλογραφία τοϋ Γαλλικοϋ Ύπουργείου τών Έξωτερικών με τή Γαλλική Πρεσβεία στήν Κωνσταντινούπολη. Οί μικροταινίες καταγράφησαν στο Βιβλίο μικροταινιών τοϋ Κέντρου, άποδελτιώθηκαν και εύρετηριάσθηκαν. Έπίσης άποδελτιώθηκαν και εύρετηριάσθηκαν οί μικροταινίες έγγραφων 75 τόμων/φακέλων, οί όποϊες είχαν παραληφθεϊ τó 1990. Οί προγραμματισμένες παραγγελίες μικροφωτογραφήσεως έγγραφων για τó 1991 δέν πραγματοποιήθηκαν.

2. Συνεχίσθηκε ή σύνταξη έπιτομών που θά περιληφθοϋν στοϋς τόμους Δ' (1838-1839) και Ε' (1840-1841) τοϋ δημοσιεύματος: «Έπιτομαί έγγραφων τοϋ Βρετανικοϋ Ύπουργείου τών Έξωτερικών». Εϊδικότερα, συντάχθηκαν οί έπιτομές άριθ. 1144-1400 τοϋ τόμου Δ' (βάσει τών έγγραφων τών άρχεϊακών τόμων F.O. 32/86-89), τά εύρετήρια (όνοματολογικό και χρονολογικό) τών έπιτομών αυτών, καθώς και τó χρονολογικό εύρετήριο τών έπιτομών άριθ. 785-1143. Έξάλλου συντάχθηκαν οί έπιτομές άριθ. 1292-1617 τοϋ τόμου Ε' (βάσει τών έγγραφων τών άρχεϊακών τόμων F.O. 32/107-110) και άρχισε ή έγγραφη τών έπιτομών στον ήλεκτρονικό ύπολογιστή.

3. Συνεχίσθηκε ή εργασία για τήν εκτύπωση τοϋ τόμου Α' τοϋ άρχεϊου τοϋ Ίωάννη Κωλέττη, στον όποϊο θά περιληφθοϋν 664 έγγραφα και κατάστιχα τών έτών 1778-1824 (Ίούλιος). Εϊδικότερα, συνεχίσθηκαν οί διαδικασίες για τήν άναπροσαρμογή τής τιμής εκτυπώσεως (όπως προβλέπεται άπό τó σχετικό συμφωνητικό) τοϋ δευτέρου ήμιτόμου, τó άρχεϊακό ύλικό τοϋ όποίου έχει εκτυπωθεϊ, και ολοκληρώθηκε ή επεξεργασία τοϋ γλωσσαρίου και τοϋ εύρετηρίου τοϋ τόμου. Έπίσης ολοκληρώθηκε ή μεταγραφή τών έγγραφων τοϋ άρχεϊου Κωλέττη που καλύπτουν τó δεύτερο εξάμηνο τοϋ έτους 1824 και θά περιληφθοϋν στον τόμο Β' τοϋ δημοσιεύματος, καταρτίσθηκε τó όνοματολογικό εύρετήριο τών έγγραφων αυτών και έπισημάνθηκαν τά συνημμένα στο ύλικό αυτό έγγραφα που βρίσκονται στο άρχεϊο (για τόν ύπομνηματισμό τοϋ τόμου). Έξάλλου φωτοτυπήθηκε τó τιμήμα τοϋ άρχεϊου Κωλέττη τής συλλογής Γιάννη

Βλαχογιάννη (περί τις 2.500 έγγραφα) μετά από σχετική άδεια τῆς διευθύνσεως τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους.

4. Συνεχίσθηκε ἡ ἐργασία γιὰ τὴν ἐκτύπωση τοῦ τόμου Α' τῆς ἐκδόσεως στὴν ὁποία θὰ περιληφθοῦν οἱ ἐκθέσεις τῶν ἐτῶν 1819-1832 τοῦ Ἑγγλυοῦ Προξένου στὴν Πρέβεζα William Meyer. Εἰδικότερα, ἀπὸ τις ἐκθέσεις τοῦ τόμου, ποὺ καλύπτουν τὰ ἔτη 1819-1821, ἐκτυπώθηκαν οἱ ἐκθέσεις τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου 1820 - Ἀπριλίου 1821, ἄρχισε ἡ σύνταξη τοῦ εὔρετηρίου τοῦ τόμου καὶ ἡ διαδικασία γιὰ τὴ μετάφραση τῆς εἰσαγωγῆς του σὲ γλῶσσα ἀγγλική.

5. Συνεχίσθηκε ἡ ἀναθεώρηση τοῦ προοριζομένου γιὰ ἔκδοση περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων 97-221 τῆς ἀγγλικῆς ἀρχειακῆς σειρᾶς F.O. 78, οἱ ὁποῖοι καλύπτουν τὰ ἔτη 1820-1832 καὶ περιλαμβάνουν τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Foreign Office μὲ τὴ Βρεταννικὴ Πρεσβεία στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὰ βρεταννικὰ προξενεῖα στὴν Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. Εἰδικότερα, ἔγινε ἡ ἀναθεώρηση τοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων F.O. 78/118-136 καὶ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἀναθεώρηση τοῦ ὀνοματολογικοῦ εὔρετηρίου καὶ ἡ εὔρετηρίαση τῶν ὑποσημειώσεων τοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν ἐγγράφων τῆς ἐκδόσεως.

6. Συνεχίσθηκε ἡ ἐργασία γιὰ τὴν προώθηση τῆς Ἱστορικῆς βιβλιογραφίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸ 1800 καὶ ἐξῆς μὲ σύνταξη δελτίων κατὰ συγγραφεῖς καὶ εὔρετηρίαση τῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ ἀποψη ὀνοματολογικῆ, πραγματολογικῆ καὶ χρονολογικῆ (προέκυψαν 2.482 δελτία). Συνεχίσθηκε ἐπίσης ἡ σύνταξη δελτιοκαταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης κατὰ συγγραφεῖς καὶ καθ' ὕλην (προέκυψαν 3.197 δελτία), καθὼς καὶ ἡ ἐπισήμανση σὲ ἑλληνικὰ καὶ ξένα ἔντυπα βιβλίων ποὺ ἐμπίπτουν στὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ Κέντρου.

7. Στὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς ἐντύπων τοῦ Κέντρου καταγράφηκαν γιὰ τὴ βιβλιοθήκη του 177 δημοσιεύματα — ἐκτὸς ἀπὸ τὰ περιοδικὰ — τὰ ὁποῖα καὶ εὔρετηριάσθηκαν στὸν οἰκεῖον δελτιοκατάλογο.

8. Παραλήφθηκε στὸ Κέντρο ἀρχειακὸ ὕλικον — δωρεὰ στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν — ἀναφερόμενον στοὺς ἀγῶνες στοὺς ὁποίους ἔλαβε μέρος ὁ Μιχ. Χ. Μυριδάκης (672 πρωτότυπες φωτογραφίες καὶ φωτοαντίγραφα ἐγγράφων, τὰ πρωτότυπα τῶν ὁποίων ἔχουν κατατεθεῖ καὶ φυλάσσονται στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους).

9. Παραλήφθηκαν ἑντεκα ἀντίγραφα μικροταινιῶν, ὅπου ἔχουν μικροφωτογραφηθεῖ ἀπὸ τὸ «Μορφωτικὸ Ἰδρυμα τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς» τὰ ἔγγραφα τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου Ἰκαρίας, τὸ ὁποῖον ἀνήκει στὴ βραβευμένη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία «Πανικαριακὴ Ἀδελφότητα Ἀθηνῶν». Στὴν πρωτοβουλία τοῦ Προέδρου τῆς κ. Φ. Μαυρογιώργη ὀφείλεται ἡ παραχώρηση τῶν μικροταινιῶν στὸ Κέντρο.

10. Συμμετοχὴ σὲ συνέδρια: Ἡ κα Ἑλένη Μπελιᾶ ἔλαβε μέρος στὸ συνέδριον

πού ὀργάνωσε τὸ IMXA γιὰ θέματα τῆς Θράκης (Ἀλεξανδρούπολη 20-22 Σεπτ.) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως «Ἡ ἐκπαιδευτικὴ πραγματικότητα στὴν Θράκη στὶς παραμονὲς τῶν βαλκανικῶν πολέμων (προβληματισμοὶ - προτάσεις)». Οἱ κυρίες Κάλλια Καλλιτάκη καὶ Ἑλένη Κατσιαδάκη ἔλαβαν μέρος στὸ Ζ' Διεθνὲς Κρητολογικὸ Συνέδριο (Ρέθυμνο 25-30 Αὐγούστου) μὲ θέματα ἀνακοινώσεως ἀντίστοιχα «Ἐπαρχιακοὶ δάσκαλοι στὴν Κρήτη τοῦ 1870» καὶ «Ἡ γνωριμία Βενιζέλου - Μπενάκη». Ὁ κ. Χρῆστος Λοῦκος ἔλαβε μέρος στὸ Β' Συνέδριο Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας (Ἀθήνα 19-20 Ὀκτωβρίου) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως «Ἡ Ἱστορικὴ Βιβλιογραφία τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ στὸ KEINE τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν». Ὁ κ. Εὐθύμιος Σουλογιάννης ἔλαβε μέρος στὸ ἐπιστημονικὸ συμπόσιο «Οἱ Κύπριοι λογοτέχνες στὴν Αἴγυπτο» (Λευκωσία 10-13 Αὐγούστου) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως «Ἡ κυπριακὴ παρουσία στὴν Αἴγυπτο στὰ νεότερα χρόνια — Νέα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς ἐκεί Κυπριακῆς Ἀδελφότητος» καὶ στὸ Α' Διεθνὲς Συμπόσιο Καβάφη πού πραγματοποιήθηκε τὸν Ὀκτώβριο στὴν Αἴγυπτο (Κάιρο - Ἀλεξάνδρεια) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως «The Greeks in Egypt in 19th and 20th Century».

11. Τὸ Κέντρο ἔθεσε στὴ διάθεση τῶν ἐρευνητῶν πού ἀσχολοῦνται μὲ τὴ σύνταξη διδακτορικῶν διατριβῶν καὶ ἄλλων ἱστορικῶν ἢ φιλολογικῶν μελετῶν μικροφωτογραφημένο ὕλικὸ ἀπὸ τὰ ἀγγλικά, τὰ γαλλικά καὶ τὰ γερμανικά ἀρχεῖα, καθὼς καὶ πρωτογενὲς ὕλικὸ ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο Ραγκαβῆ.

12. Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ τὸ Κέντρο στερήθηκε λόγῳ αἰφνιδίου θανάτου τὸν πρῶν Διευθυντὴ του Ἑλευθέριο Γ. Πρεβελάκη, ὁ ὁποῖος ἐπὶ 30 σχεδὸν χρόνια (ἀπὸ τὸ 1962 ὡς Διευθυντὴς καὶ ἀπὸ τὸ 1980 ὡς ἐπιστημονικὸς συνεργάτης) ἀφιέρωσε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς δραστηριότητάς του στὴν προώθηση τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων τοῦ Κέντρου συνεργαζόμενος μέχρι τὸ θάνατό του σὲ ἀρχεὶακὲς ἐκδόσεις. Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τιμώντας τὴν προσφορά του κατέθεσε στέφανο ἐπὶ τῆς σοροῦ του καὶ ἐξέδωσε σχετικὸ ψήφισμα, προγραμματίζεται δὲ ἡ ἐκδοσιμὴ ἀπὸ τὸ Κέντρο τιμητικοῦ τόμου ἀφιερωμένου στὴ μνήμη τοῦ «διευθυντοῦ-δασκάλου», ὅπως τὸν χαρακτηρίσαν οἱ συνεργάτες του κατὰ τὸν ὕστατο χαιρετισμό.

Ἀθήνα, 3 Δεκεμβρίου 1991

Ἡ Διευθύντρια

Β. Πλαγιανάκου-Μπεκιάρη